

OPS- kirje kouluille

Tammikuu 2015

Kohti unelmien koulua – Mikä muuttuu ja mistä pidetään kiinni?

Kaikissa yksiköissä on nyt käyty työyhteisökokoukset narratiivin merkeissä. Näiden kokousten tarkoituksena on ollut virittää henkilöstö yhteisen asian äärelle ja yhteisöllisyyden kokemusten myötä miettiä missä omassa työyhteisössä mennään. Opetussuunnitelmauudistus on aina ainutkertainen tilaisuus vaikuttaa omaan työhön ja oman yhteisön toimintakulttuuriin. Yhteen hiileen puhaltamalla saadaan myös loistavia tuloksia aikaan ja tästä löytyy upeita esimerkkejä seutumme työyhteisöistä vaikka millä mitalla. Yritän saada jakoon näitä hyviä käytänteitä ja esimerkkejä ops-kirjeiden, koulutusten ja omien Pedanet-sivujemme välityksellä.

Konkreettiset askelmerkit

Mitä tähän mennessä on tehty? Menneisyyden- nykyhetken muutosten – tulevaisuuden visioiden pohdinnat on koottu yhteisön ops-seinälle. Projektointivaihe tarkoittaa käytännössä sitä, että nyt mietitään kuinka oman yhteisön toimintakulttuuri suhtautuu opetussuunnitelman tuomiin uudistuksiin. Sen vuoksi opetussuunnitelman perusteisiin on täytynyt perehtyä lukemalla. Oman työyhteisön arvomaailma on toivottavasti käynyt ilmi narratiivien aikana (muutostaulu, nykyhetken analyysi) ja oman työyhteisön arvot ovat kaikkien näkyvillä ops-seinällä. Jos tämä on jäänyt tekemättä, kannattaa se tehdä mahdollisimman pian (apuna voi käyttää muutostaulua, ops-puuta tai ihan omaa ratkaisua.)

Seuraava suurempi ops-työn vaihe työyhteisöissä on alkaa kirjoittamaan koulun/esiopetuksen omaa opetussuunnitelmaa samalla kun työstetään seudullista asiakirjaa. Aineryhmät esittävät työyhteisöille kysymyksiä ja tehtäviä, joihin on otettava jollain tavalla kantaa. Aineryhmien antamat välitehtävät ilmoitetaan aina tässä kuukausittain lähetettävässä ops-kirjeessä. Samassa yhteydessä ilmoitetaan miten ja kenelle vastaukset palautetaan, sekä mihin mennessä tehtävä on oltava tehty. Mikä sitten on koulun oma opetussuunnitelma? Aika suuri osa koulun opetussuunnitelmasta voidaan kirjata vuosisuunnitelmaan. Työn edetessä kannattaa kirjata asioita valmiiksi ylös, niin ettei niiden kokoaminen muodostu turhan suureksi urakaksi ensi vuonna. Tätä varten Pedanetiin tehdään oma alusta kunkin koulun omien Pedanet-sivujen yhteyteen. Tämä on parhaillaan työn alla ja siitä kerron tarkempaa infoa seuraavassa kirjeessä.

Varsinaista seudun opetussuunnitelma-asiakirjaa varten on jo tehty Pedanetiin työskentelyalusta. Tällä hetkellä se on vain minun ja seudun pedagogisen ryhmän näkyvillä ja käytettävissä. Mallin voi käydä katsomassa osoitteesta (ei tarvita sisään kirjautumista): www.peda.net=> ops2016=> Keski-Suomen opetussuunnitelmatyö => ops 2016-pohja

Oletteko käyneet tutustumassa omiin ops-sivuihimme? Kaikki opetussuunnitelmaan liittyvä materiaali löytyy Pedanetista ja on luettavissa ilman sisään kirjautumista. Sivustolta löytyy myös oppimateriaalivinkkejä sekä koulutusten materiaalit. Myös sivistysjohtajille luovutettu **tuntijakoesitys** on siellä nähtävillä. Jatkossa laitan myös kaikki ops-kirjeet sinne näkyville:

www.peda.net => ops2016 => Joensuun seudun ops 2016

Joulukuussa julkaistujen opetussuunnitelman perusteiden yhteydessä OPH julkaisi määräyskirjeen niiden käyttöönottamisesta. Uusi opetussuunnitelma otetaan käyttöön seuraavasti:

2016: Yleinen osa luvut 1-12 kaikilla luokilla, (lukuun ottamatta lukua 6 ja 12 luokilla 7-9) Koko opetussuunnitelma luokilla 1-6

2017: Koko opetussuunnitelma käyttöön luokalla 7

2018: Koko opetussuunnitelma käyttöön luokalla 8

2019: Koko opetussuunnitelma käyttöön luokalla 9

Ensimmäiset uuden opetussuunnitelman mukaiset päättötodistukset annetaan toukokuussa 2020.

Kuukauden teema: Oppimisympäristö

Toimintakulttuuria pohdittaessa joutuu myös oma oppimisympäristö tarkastelun kohteeksi. Mikä olisikaan parempi tapa osallistuttaa huoltajia, oppilaita ja ympäröivää yhteisöä ops-työhön ja koulun/päiväkodin toimintakulttuurin kehittämiseen, kun ottaa heidät mukaan suunnittelemaan uuden opetussuunnitelman mukaista oppimisympäristöä? Saataisiinko kenties porukalla aikaan jotain uutta tukemaan uuden opetussuunnitelman käyttöön ottamista?

”Oppimisympäristöillä tarkoitetaan tiloja ja paikkoja sekä yhteisöjä ja toimintakäytäntöjä, joissa opiskelu ja oppiminen tapahtuvat. Oppimisympäristöön kuuluvat myös välineet, palvelut ja materiaalit, joita opiskelussa käytetään. Oppimisympäristöjen tulee tukea yksilön ja yhteisön kasvua, oppimista ja vuorovaikutusta.” OPS2014, s.29

Sähköinen oppimisympäristö ja sähköisten oppimateriaalien valinta on varmasti puheenaiheena useammassa työyhteisössä. Tässä yhteydessä kannattaa pohtia seuraavia kysymyksiä: Käytettävä laitekanta, kuinka se sopeutuu tulevaisuuden vaatimuksiin, kun jokaisessa oppiaineessa on vaatimuksena jokin sähköisessä toimintaympäristössä tehtävä työ ihan jo esiopetuksesta alkaen? Resursseja tuskin on lisää tulossa, joten mistä luovumme tai kenen kanssa teemme yhteistyötä, että saisimme edes minimitalvoitteet hoidettua? Mitä edes siihen minimitalvoitteeseen pääseminen vaatii yhteisöltä?

Jatkossa oppilaat voivat tehdä tehtäviä/vastata kysymyksiin työkirjan ohella sähköiselle oppimisalustalle, blogiin, iBookiin, kenkälaatikko-portfolioon, suullisesti kertomalla, kolmiulotteisilla esineillä esittämällä, vihkoon, luokan seinällä olevaan jättipaperiin, fläppitauluun, seinätauluun, ryhmän palautuslaatikkoon, jne. – aivan kuten tähänkin saakka.

Kevään oppimateriaali- ja kalustehankinnat alkavat olla käsillä. Tässä yhteydessä kannattaa työyhteisössä ottaa puheeksi: Tarvitaanko koululla/päiväkodissa uusia kalusteita? Jos hankimme uutta, miten huomioimme uuden opetussuunnitelman vaatimukset oppimisympäristön kehittämisessä yhteisöllisen oppimisen suuntaan? Aloittaisimmeko yhdestä luokasta kerrallaan muokkaamaan uudenlaista ympäristöä? Vai palveleeko meitä paremmin entisenlainen malli? Päiväkodeissa yhteisöllinen oppiminen ja tila leikeille ja peleille onkin huomioitu.

Uusia oppikirjoja hankittaessa kannattaa kysellä kuinka materiaalissa on huomioitu uusi opetussuunnitelma. Sähköisissä materiaaleissa on eroja, joihin kannattaa tutustua ennakolta. Tässäpä pari linkkiä pohdittaessa sähköistä oppimisympäristöä:

<http://moniviestin.jyu.fi/ohjelmat/erillis/ktl/road-show/ilona-laakkonen>

<http://moniviestin.iyu.fi/ohjelmat/erillis/ktl/road-show/tero-pelkonen>

<https://eoppiasema.wordpress.com/2013/12/10/kokemuksia-sahkoisen-oppikirjan-kaytosta/>

Terveisiä kentältä oppimisympäristöihin liittyen:

Ilomantsin Pogostan-koulun vanhempainilta valinnaisaineista pidettiin laavulla makkaranpaiston merkeissä. (tästä ei valitettavasti ole kuvia)

UIMAHARJUN KOULU

Työskentelynurkkaus ryhmätöitä varten

Helposti siirrettävät työtasot massiivisten pulpettien sijaan
Oppilaiden tavarat omilla lokeroilla luokan sivukaapeissa.

Taulukaapit

Interaktiivinen tykki

Opettajalla korkea
työtaso

Viinjärven koululla pidettiin kaksi järjestöyhteistyön pajapäivää. Mukana päivän toteutuksessa olivat koulun henkilökunnan lisäksi Plan, Liikenneturva, UNICEF, SPR, Martat, Jokipojat, VIU, Jippo, Seutukirjasto, Joensuun seudun ICT-pedagogiikan osaamiskeskus, Pekkalan kuvataidekoulu, Joensuun kaupungin orkesteri, Vapaa-ajan kalastajat, Animalia ja parisataa innokasta oppilasta pajoissa oppimassa.

Liperin Ylämyllyn koulun Jyrin yksikössä pistettiin porukalla oppimisympäristöt uusiksi.

ENSIMMÄINEN (ENSIMMÄISET) VÄLITEHTÄVÄ (T) TYÖYHTEISÖILLE:

- 1) Tulostakaa tämä kirje työyhteisön jäsenille nähtäväksi esim. OPS-seinälle
- 2) Onko työyhteisön arvot löytyneet narratiivien aikana, jos ei niin milloin niistä olisi syytä keskustella? Sopikaa ajankohta.
- 3) Seuraava ops-kirje ilmestyy maanantaina 16.2. 2015. Siinä on kaikille kouluille ja päiväkodeille osoitettu laajahko tehtävä oppiaineiden sisältöihin liittyen. Varatkaa asian käsittelyyn aikaa omissa työyhteisökokouksissanne parin seuraavana viikon aikana.
- 4) Halukkaat, olettehan muistaneet ilmoittautua AVI:n ja OPH:n koulutukseen 19.2. Kimmelissä?

Kaiken kiireen keskellä olette jaksaneet tehdä hienoa työtä opsiin liittyen omissa työyhteisöissänne, kiitos teille kaikille siitä. Meillä on aivan uskomattomia helmiä opettajina, kateellisena kuuntelevat tuolla etelässä! Uskallan myös väittää, että meidän seutumme kaikilla opettajilla on opsin yleinen osa keskimäärin erittäin hyvin hallussa. Vaikka tuntijako ei ole kuin pieni osa opetussuunnitelmaa, panoksenne sen tekemiseen oli äärettömän tärkeä. Kiitos osallistumisestanne ja antamastanne palautteesta sekä kommentteista joita ilman ei seudullisia linjauksia olisi voitu tehdä. Linjauksissa on huomioitu enemmistön mielipide ja mahdollisuus toteuttaa tuntijakoa kaikissa seutumme kouluissa. Isojen koulujen aineryhmien tiimeissä tehdyt pohdinnat auttoivat suuresti lopullisten palikoiden siirtämisessä. Kiitos myös parille rehtorille lukujärjestysten kokeiluversioista. Nyt kun saadaan vielä ainekohtaiset osiot samalla sykkeellä tehtyä, niin tästä ei tule pelkästään hyvä, vaan HUIPPU HYVÄ!

Tsemppiä kaikille arjen aherrukseen!

OPS- Satu

